

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА

Бр. 7-58
22/05 год.
Београд, Риге од Фере број 4, тел. 2637-565

ЗАВОД ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ
РАЗВИТКА

ПРАВИЛНИК
О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ
НА РАДУ

Београд, 04. Мај 2026. године

На основу чланова 3. и 14. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. Гласник РС”, бр. 35/2023), Одговорно лице код послодаваца у **ЗАВОД ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА, Риге од Фере бр.4, Београд, ПИБ: 100057744; МБ: 07020139, шифра дел. 7220, доноси следећи:**

П Р А В И Л Н И К

О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим Правилником, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима из области безбедности и здравља на раду, уређују се права, обавезе и одговорности у области безбедности и здравља на раду код Послодавца.

Члан 2

Безбедност и здравље на раду подразумева обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери смањује број повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, односно осигурава безбедност и здравље на раду запослених.

Безбедност и здравље на раду Послодавац обезбеђује спровођењем превентивних мера заснованих на примени прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог осигурања, пензијског и инвалидског осигурања и организације рада.

Члан 3

Право на безбедност и здравље на раду имају сви запослени код послодавца, као и свако лице које се затекне у пословним просторијама и радној средини Послодавца ради обављања одређених послова, ако је са њиховим присуством упознат Послодавац.

Члан 4

Процес рада се организује и спроводи тако да се запосленом обезбеђује рад на радном месту и у радној средини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду, односно тако да се запосленом обезбеђује обављање послова на којима су спроведене такве мере.

Члан 5

Овим Правилником уређује се:

1. Организовање послова безбедности и здравља на раду;
2. Права, обавезе и одговорности;
3. Прегледи и провере опреме за рад и испитивање услова радне средине;
4. Средства и опрема за личну заштиту на раду;
5. Обука запослених за безбедан и здрав рад;
6. Евиденције у области безбедности и здравља на раду;
7. Прва помоћ у случају повреде или обољења на раду
8. Заштита од пожара;
9. Прелазне и завршне одредбе..

I ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 6

Послодавац организује послове безбедности и здравља на раду сагласно техничко - технолошким потребама и обиму процеса рада, броју запослених који учествују у самом процесу рада, броју радних смена, врсти делатности и нивоу процењеног ризика на радном месту и у радној средини.

Члан 7

Послове безбедности и здравља на раду, послодавац може да обавља сам у делатностима трговине на мало, услугасмештаја и исхране, информисања и комуникација, финансијских делатности и делатности осигурања, пословања некретнинама, стручним, научним, иновационим, административним и помоћним услужним делатностима, обавезног социјалног осигурања, образовања, уметности, забаве и рекреације, осталим услужним делатностима, ако има до 20 запослених.

Послодавац је дужан да полаже стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду који прописује министар надлежан за послове рада и није дужан да има прописану лиценцу.

За обављање послова безбедности и здравља на раду Послодавац може да одреди једно или више лица од својих запослених или да ангажује правно лице, односно Директора који има лиценцу за обављање тих послова (у даљем тексту: Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду).

Уколико се за обављање послова безбедности и здравља на раду ангажује правно лице или Предузетник из става овог члана, за обављање тих послова закључује се уговор којим се ближе уређују права, обавезе и одговорности уговорних страна, у складу са Законом.

II ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ

Члан 8

Овим Правилником утврђују се права, обавезе и одговорности у области безбедности и здравља на раду која се односе на:

1. Посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих, жена, инвалида и професионално оболелих запослених;
2. Обавезе и одговорности Лица за безбедност и здравље на раду;
3. Права и обавезе запослених у спровођењу мера безбедности и здравља на раду;
4. Права представника запослених.
5. Обавезе и одговорности Послодавца

Посебна права, обавезе и мере за заштиту младих, жена и инвалида рада

Члан 9

Посебна права, обавезе и мере безбедности и здравља на раду младих, запослених жена за време трудноће и њиховог рада на радним местима са повећаним ризиком, инвалида и професионално оболелих запослених уређују се законима, другим прописима и овим Правилником.

Члан 10

Послодавац не може да заснује радни однос са лицима млађим од 18. године живота. Послодавац може ангажовати лице млађе од 18. година живота за обављање привремених и повремених послова, у складу са законом.

Лице из става 2. овог члана мора да буде члан омладинске задруге.

Послодавац не може ангажовати лице из става 2. овог члана за рад ноћу, за прековремени рад и за послове на радним местима која су Актом о процени ризика утврђена као радна места са повећаним ризиком.

Члан 11

Запослени између навршене 18. и 21. године живота може да ради ноћу само на основу налаза надлежне службе медицине рада којим се утврђује да такав рад није штетан за његово здравље. Трошкове лекарског прегледа из става 1. овог члана сноси Послодавац.

Члан 12

Запослена жена за време трудноће не може да ради прековремено, ноћу и на пословима и радним местима, која су по налазу службе медицине рада, или других надлежних здравствених органа, штетни за њено здравље и здравље детета.

Члан 13

Послодавац је дужан да запослену жену за време трудноће, инвалида, запосленог са утврђеним професионалним обољењем и лице млађе од 18 година живота у писаној форми обавести о резултатима процене ризика на радном месту и о предузетим мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду таквих лица.

Члан 14

Послодавац је дужан да запосленом инвалиду рада и професионално оболелом запосленом обезбеди обављање послова према преосталој радној способности, односно обезбеди обављање другог одговарајућег посла у складу са његовом здравственом способношћу.

Обавезе и одговорност Саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду

Члан 15

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду сарађује са руководиоцима и запосленима у спровођењу и унапређивању безбедности и здравља на раду.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду одговорно је Послодавцу за обављање послова безбедности и здравља на раду и не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са Законом.

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководиоца;
- 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) организује и спроводи обуку:
  - (1) запослених и других лица у складу са овим законом,
  - (2) представника запослених,
  - (3) руководиоца;
- 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад из члана 15. став 4. овог закона;
- 13) организује лекарске прегледе запослених;
- 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 15) сарађује са представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду код послодавца;

16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца;

17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду дужан је да у писаној форми извести послодавца и представника запослених о забрани из става 1. тачка 12) овог члана.

Ако послодавац, и поред забране у смислу става 1. тачка 12) овог члана, наложи запосленом да настави рад или употребу средства за рад, саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду дужан је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду дужан је да континуирано усавршава знања у области безбедности и здравља на раду у смислу члана 53. овог закона.

Права, обавезе и одговорности запослених

Члан 16

Права запосленог

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на рандом месту на које је одређен, као и да се обучи за њихово спровођење.

Запослени има право да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду.

Запослени има право и обавезу да редовно контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и прописима о безбедности и здрављу на раду.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком и ноћни рад у складу са Законом, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја здравствене установе која обавља делатност медицине рада којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Право запосленог да одбије да ради

Запослени има право да одбије да ради:

1) ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;

2) ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу члана 56. овог закона, за рад на радном месту са повећаним ризиком;

3) ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, у смислу члана 33. став 2. овог закона, на радном месту на које га је послодавац одредио;

4) дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;

5) на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;

6) ако није издата дозвола за рад, у смислу члана 27. став 1. овог закона.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писаним захтевом обрати послодавцу ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако послодавац не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Члан 17

Право запосленог да напусти радно место

Послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени да предузму одговарајуће кораке у складу са својим знањем и техничким средствима, која су им на располагању у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности по њихову безбедност и/или безбедност других и у случају када непосредни руководиоца, који је одговоран, није присутан, да би избегли последице опасности.

Када му прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину.

У случају из става 2. овог члана запослени који престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу, односно неће бити стављен у било какву неповољну ситуацију, осим у случају да је штету проузроковао намерно или из крајње непажње.

Члан 18

Обавезе запосленог **Запослени је обавезан да:**

- води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од послодавца;
- примењује прописане мере за безбедан и здрав рад;
- наменски користи средства за рад, хемијске и друге материје;
правилно користи личну заштитну опрему, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување; пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и личну заштитну опрему, и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице;
- пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Обавеза запосленог да сарађује

Запослени има обавезу да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица.

Ако послодавац после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду, представника запослених и/или Одбор.

Запослени је дужан да сарађује са послодавцем и саветником, односно сарадником за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на коме ради.

Права Представника запослених

Члан 19

Запослени код послодавца имају право да изаберу једног или више представника запослених за безбедност и здравље на раду.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Послодавац је дужан да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника послодавца.

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених код послодавца, као и њихов однос са синдикатом уређују се колективним уговором или споразумом закљученим између послодавца и представника запослених.

Послодавац је дужан да најмање једном представнику запослених за безбедност и здравље на раду омогући одсуство са рада у обављању послова његовог радног места у трајању од најмање пет часова рада месечно с правом на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима радног места, као и да обезбеди техничко-просторне услове у складу са просторним и финансијским могућностима, ради обављања активности представника запослених.

Обавеза консултовања

Члан 20

Послодавац је дужан да запосленима, представнику запослених и/или Одбору омогући да буду консултовани унапред и благовремено у вези: свих мера које утичу или могу да утичу на безбедност и здравље запослених;

- 1) организовања послова безбедности и здравља на раду и одређивања запослених из члана 15. став 1. тачка 9) овог закона;
- 2) доношења аката који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 3) планирања и организовања обуке из члана 33. овог закона.

Послодавац је дужан да представнику запослених и Одбору омогући увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду.

Обавеза информисања

Члан 21

Послодавац је дужан да запослене или представнике запослених и/или Одбор упозна са:

- 1) ризицима на радном месту у радној средини и превентивним мерама безбедности и здравља на раду и активностима које се односе на технолошки и радни процес код послодавца;
- 2) предузетим мерама инспекције рада;
- 3) евиденцијама о повредама на раду и професионалним болестима и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- 4) предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Члан 22

Обавеза сарадње

Послодавац и представник запослених и/или Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са овим законом и другим прописима.

Члан 23

Права запослених, представника запослених и Одбора

Запослени, представник запослених и/или Одбор имају право да:

- послодавцу дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
- захтевају од послодавца да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава
- безбедност и здравље запослених;
- захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да послодавац није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду, присуствују инспекцијском надзору, као и да поднесу примедбе и запажања. Запослени наведени у члану 57. овог закона и ставу 1. овог члана не смеју да буду стављени у неповољан положај због својих активности.

РАД ОД КУЋЕ И РАД НА ДАЉИНУ

Опште обавезе

Приликом рада од куће и рада на даљину послодавац је дужан да обезбеди безбедност и здравље на раду у сарадњи са запосленим, при чему је послодавац дужан да утврди услове за безбедан и здрав рад, средства за рад издата од стране послодавца, да дефинише радни процес у вези са извршењем послова за које је запослени задужен и пропише превентивне мере за безбедан и здрав рад.

Члан 24

Обавезе и одговорности послодавца

Послодавац је дужан да:

- 1) актом у писаној форми именује саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду;
- 2) запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;

обавештава запослене и представнике запослених о опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан и здрав рад;

- 3) обучава запослене за безбедан и здрав рад;
- 4) обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;
- 5) обезбеди одржавање средстава за рад и личне заштитне опреме у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
- 6) ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких
- 7) штетности;
- 8) обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом;
- 9) обезбеди пружање прве помоћи, као и да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи;
- 10) заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених.
- 11) у писаној форми именује лице, непосредног руководиоца, који је дужан да свакодневно прати и врши контролу примене мера безбедности и здравља на раду и да о томе свакодневно извештава Саветника за безбедност и здравље на раду;

Поступак и рокове превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких штетности, прописује министар надлежан за послове рада.

Правно лице из става 1. тачка 7) овог члана дужно је да изда стручни налаз по извршеном прегледу и провери опреме за рад и прегледу и испитивању електричних и громобранских инсталација или испитивању услова радне средине најкасније у року до 30 дана од дана извршеног прегледа и провере, односно испитивања.

Ако се приликом прегледа и провере опреме за рад утврди да на опреми за рад нису примењене мере за безбедан и здрав рад, лице које је вршило преглед и проверу опреме за рад дужно је да одмах о томе обавести послодавца, односно саветника или сарадника за безбедност и здравље на раду и да на опреми постави налепницу о неисправности. Послодавац, односно саветник или сарадник за безбедност и здравље на раду дужан је да одмах забрани рад на опреми за рад на којој нису примењене мере за безбедан и здрав рад. Забрана коришћења опреме за рад важи до отклањања неправилности због којих опрема за рад није безбедна за употребу, односно до издавања стручног налаза о прегледу и провери од стране правног лица са лиценцом којим се потврђује да су на опреми за рад примењене мере за безбедан и здрав рад.

Обавезе и одговорности непосредног руководиоца радова

Члан 25

Непосредни руководиоца дужан је да запослене на најприкладнији начин упозна са условима рада и опасностима на њиховом радном месту у процесу рада као и са наменом и начином употребе средства личне заштите на раду.

Члан 26

Непосредни руководиоца дужан је да свакодневно спроводи мере заштите на раду, прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду. Дужан је да забрани рад запосленом који не користи на свом радном месту средства и опрему личне безбедности и здравља или користи средства за рад на којима нису примењене прописане мере безбедности и здравља на раду.

Члан 27

Уколико се догоди повреда на раду дужан је да одмах по сазнању обавести непосредног руководиоца као и лице за безбедност и здравље на раду. Такође, дужан је да одмах по сазнању пријави непосредном руководиоцу и лицу за безбедност и здравље на раду сваку појаву или недостатак који би могли да угрозе живот или здравље запослених.

Члан 28

Дужан је да забрани рад запосленом под утицајем алкохола или других опојних средстава.

Члан 29

Уколико запослени не поштује прописе из безбедности и здравља на раду и обавља послове противно мерама сигурности, услед чега може да дође до повреде на раду, има право и обавезу да забрани такав рад.

III ПРЕВЕНТИВНИ И ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДИ И ПРОВЕРЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД

Члан 30

У циљу утврђивања да ли коришћење средстава за рад представља одређени ризик за безбедност и здравље на раду запослених и да ли су примењене прописане мере безбедности и здравља на раду, врше се прегледи; контрола исправности и одржавање средстава и опреме за рад која се користе код послодавца на начин и у роковима утврђеним прописима, упутством произвођача или Актом о процени ризика.

Уколико прописима и упутством произвођача нису прописани други рокови, прегледи, испитивања и контрола исправности средстава и опреме за рад врше се:

1. пре прве употребе;
2. после реконструкције или хаварије;
3. пре коришћења на новом месту рада, односно пре употребе ако су средства премештана са једног 1. на друго место рада и у року утврђеним Актом о процени ризика.

Члан 31

Поред опреме за рад (машине, уређаји, постројења, инсталације и алати) која на основу прописа подлеже превентивним и периодичним прегледима, проверама и испитивањима од стране правних лица са лиценцом, Актом о процени ризика утврђује се и опрема за коју је послодавац у обавези да организује, како превентивне, тако и периодичне прегледе у сопственој организацији.

Члан 32

Опрема и средства за рад могу да се користе само ако су у складу са одговарајућим прописима безбедности и здравља на раду, стандардима и техничким прописима и ако се редовно одржавају у исправном стању, односно ако су у таквом стању да неће представљати опасност од повреда и оштећења здравља запослених.

ИСПИТИВАЊЕ УСЛОВА РАДНЕ СРЕДИНЕ

Члан 33

Послодавац је дужан да врши испитивање у радним и помоћним просторијама у којима се при раду користе или се издвајају штетне или опасне материје, ради спречавања повређивања запослених, као и утврђивања да ли радна средина одговара условима за продуктиван рад и здравље запослених.

Члан 34

Испитивања из члана 28. овог Правилника, Послодавац је дужан да врши на начин, по поступку и у роковима који су утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду.

IV СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ

Члан 35

Сви запослени код послодавца имају право на средства и опрему за личну заштиту на раду у складу са Актом о процени ризика.

Средства и опрема за личну заштиту на раду из става 1. овог члана обезбеђују се запосленом на терет послодавца.

Средства и опрема за личну заштиту на раду која послодавац даје запосленима морају бити усаглашена са прописаним техничким захтевима, њихова усаглашеност мора бити

оцењена према прописаном поступку, морају бити означена у складу са прописима, односно неопходно је да их прати прописана исправа о усаглашености и друга прописана документација.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленима упутство за безбедан рад по прописима о безбедности и здрављу на раду за коришћење опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду на језику који запослени разуме.

Члан 36

Ако поједина средства и/или опрема за личну заштиту на раду нису предвиђена овим Правилником, а при вршењу одређених послова таква потреба постоји, непосредни руководиоца запосленог даће му на употребу одговарајуће средство и/или опрему.

Запослени су дужни да средства и опрему за личну заштиту на раду користе за све време рада, а после рада да их оставе на за то предвиђено место.

Члан 37

Лична заштитна средства дају се на употребу за радна места у складу са Актом о процени ризика.

Средстава и опрема за личну заштиту, дата на коришћење запосленима, користе се све док имају заштитну функцију.

Уколико заштитна средства изгубе заштитну функцију или на било који други начин нестану, запосленом се морају дати на коришћење нова средства.

Члан 38

Непосредни руководиоци су дужни да не дозволе рад запосленом који не користи средства и опрему за личну заштиту на раду.

V ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 39

Обука за безбедан и здрав рад врши се у циљу упознавања запосленог са свим врстама ризика на радном месту на којем запослени обавља своје послове и конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са Актом о процени ризика.

Обука запослених врши се код заснивања радног односа, при премештају на друге послове, при увођења нове технологије или новог средства за рад, код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад и периодично.

Обука из става 1. овог члана обавља се у току радног времена и трошкови обуке не могу падати на терет запосленог.

Послодавац је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад:

- 01 - приликом заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања;
- 02 - услед премештаја на друге послове;
- 03 - приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад;
- 04 - приликом промене радног процеса;
- 05 - ако послодавац одреди запосленом да обавља послове на два или више радних места;
- 06 - ако код послодавца (на основу уговора, споразума или по било ком другом основу) рад обављају запослени другог послодавца;
- 07 - додатна обука када то захтева радни процес;
- 08 - додатна обука у случају тешке, смртне или колективне повреде на раду са тешком или смртном повредом на раду;
- 09 - периодична обука запослених;
- 10 - обука непосредних руководиоца.

Послодавац је дужан да запосленог у току обуке за безбедан и здрав рад упозна са ризицима на радном месту на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Обуку из става 1. овог члана послодавац обезбеђује у току радног времена, а трошкови обуке обезбеђују се из средстава послодавца и не могу бити на терет запосленог.

Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођена специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији садржај послодавац мора, када је то потребно, да обнавља и мења.

Ако послодавац одреди запосленом да обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог обучи за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

Послодавац код кога под његовим надзором и руковођењем, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог послодавца, дужан је да те запослене обучи за безбедан и здрав рад, у складу са овим законом.

Члан 40

Обуку запослених обавља Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду а организацију обавља лице задужено од стране Директора.

Лице из става 1. овог члана обуку запослених прилагођава специфичностима сваког радног места и спроводи по програму, чији садржај послодавац мора, када је то потребно, да обнавља и мења.

Ако запослени обавља послове на више радних места обука се врши за свако радно место, односно за све послове у оквиру тих места.

Члан 41

Обука запослених врши се на основу Акта о процени ризика, Програма обуке, Упутстава за безбедан рад, инструкција, постојећих обавештења, и других писаних материјала.

Члан 42

Обука обухвата упознавање запослених са карактеристикама рада и технолошког процеса, а посебно са:

- 1) пословима које запослени обавља;
- 2) врстама ризика на радном месту и у радној средини;
- 3) општим, посебним и другим превентивним мерама које су предузете на радном месту и у радној средини и мерама које запослени мора да предузима (средства за рад, средства и опрема за личну заштиту на раду, заштитни уређаји и направе и др.);
- 4) организацијом спровођења мера безбедности и здравља на раду и њеним функционисањем;
- 5) правима, обавезама и одговорностима запослених и Послодавца;
- 6) практичним радом уз надзор непосредног руководиоца или обученог радника.
- 7) обука запослених за правилно коришћење личне заштитне опреме.

Члан 43

Теоријско обука запослених врши се организовањем инструктивно - консултативне наставе и по потреби уручивањем писаних материјала.

Практична обука се изводи методом демонстрације исправних поступака у раду, правилним коришћењем средстава за рад, заштитних уређаја или направа, средстава и опреме за личну заштиту и упознавање са конкретним опасностима и штетностима.

Демонстрацију исправних поступака у раду изводи запослени са искуством који је обучен за безбедан и здрав рад на тим пословима.

Практична обука врши се за све запослене и организује се после теоретске обуке.

Члан 44

Провера обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту из теоријског и практичног дела.

Провера из теоријског дела обуке за безбедан рад врши се путем усменог пропитивања или теста, а провера практичног дела обуке врши се путем осматрања, усменог пропитивања и запажања при практичном раду запосленог.

Ако запослени који се обучава не покаже задовољавајући степен познавања области за коју се обучава, подвргнуће се поновној обуци и провери.

Запослени који на провери не покаже задовољавајући степен познавања области за коју се обучава, или послове при практичном раду обавља на недовољно безбедан или сигуран начин, не може се распоредити да самостално ради, све док се поновном провером не утврди да је обучен за безбедан и здрав рад.

Члан 45

Проверу обучености за безбедан и здрав рад врши непосредни руководиоца запосленог у сарадњи са Саветником/сарадником за безбедност и здравље на раду.

Члан 46

Периодичне провере обучености за безбедан и здрав рад запослених који раде на радним местима са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне провере, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне провере.

VI ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 47

О стању безбедности и здравља на раду воде се евиденције, и то о:

1. Евиденција о радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове

2. Евиденција о повредама на раду
3. Евиденција о професионалним болестима
4. Евиденција о запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4
5. Евиденција о запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености
6. Евиденција о запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме
7. Евиденција о примени мера за безбедност и здравље на раду за делатности из члана 48. Закона о безбедности и здрављу на раду
8. Евиденција о извршеним прегледима и проверама опреме за рад
9. Евиденција о извршеним прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација
10. Евиденција о извршеним испитивањима услова радне средине
11. Евиденција о издатој личној заштитној опреми

Евиденције води Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду на прописаним обрасцима.

VII ПРВА ПОМОЋ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ИЛИ ОБОЉЕЊА НА РАДУ

Члан 48

У случају повреде на раду или изненадне болести запосленог обезбеђује се пружање прве помоћи на месту повређивања или обољевања и хитна дојава медицинској установи. О пружању прве помоћи и спасавању запослених старају се руководиоци и запослени који су обучени за пружање прве помоћи.

Члан 49

За пружење прве помоћи морају бити обучени руководиоци, као и најмање 2% од укупног броја извршилаца уједној радној смени или локациски одвојеној радној јединици, за основну или напредну обуку у зависности од процењених ризика.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи узимајући у обзир процењене ризике, радни процес, организацију, природу и обим радног процеса, број запослених који учествују у радном процесу, број радних смена, број локацијски одвојених јединица, учесталост повреда на раду и удаљеност до најближе медицинске помоћи.

Пружање прве помоћи мора бити организовано на начин да је прва помоћ доступна сваком запосленом током радног времена, у свим сменама и на свим локацијама.

Обуку запослених за пружање прве помоћи врши здравствена установа која обавља делатност медицине рада у складу са законом којим се уређује здравствена заштита, као и Црвени крст Србије, у складу са посебним законом.

Начин пружања прве помоћи, врсте средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, број запослених који морају бити обучени за пружање прве помоћи, начин и рокове обучавања запослених споразумно прописују министар надлежан за послове рада и министар надлежан за послове здравља.

Члан 50

Обука запослених за пружање прве помоћи заснива се на упознавању са основним мерама и поступцима, као и практичној обуци за правовремено указивање помоћи у циљу ублажавања или отклањања последица повреде на раду или изненадне болести.

Обука запослених за пружање прве помоћи врши се за случај удара струје, наглог крварења, прелома костију, тровања, потребе имобилизације, примењивања различитих метода оживљавања, смештаја и преноса повређеног или нагло оболелог запосленог и др.

Члан 51

Обука запослених за пружање прве помоћи врши се теоријски и практично. Теоријска обука врши се организовањем предавања и консултативне наставе.

Практична обука врши се непосредним упознавањем запослених који се обучавају и демонстрирањем начина указивања прве помоћи у различитим ситуацијама које се могу догодити у зависности од постојећих опасности и процењених ризика.

Члан 52

Послодавац је дужан да обезбеди одговарајући број ормарића за прву медицинску помоћ са санитарским материјалом, које мора поставити на видна места.

На ормарићима за прву помоћ потребно је истаћи број телефона најближе здравствене установе (Дома Здравља) и хитне помоћи, као и име и презиме запослених који су обучени за пружање прве медицинске помоћи, радно место на коме се они налазе и њихов број телефона.

VIII ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА

Члан 53

У циљу заштите од пожара потребно је држати се начела превенције, тј. планирати и спроводити превентивне мере и активности тако да се што ефикасније спречи избијање пожара, а да се у случају избијања пожара ризик по живот и здравље запослених и угрожавање материјалних добара као и угрожавање животне средине сведе на најмању могућу меру и пожар ограничи на самом месту избијања.

Послодавац је дужан да организује спровођење превентивних мера заштите од пожара са потребним бројем лица стручно обучених за спровођење мера заштите од пожара и обезбеди адекватну опрему и уређаје за гашење пожара.

Члан 54

На путевима, пролазима, платоима и сличним прилазима објектима који су предвиђени за пролаз ватрогасних возила или евакуацију људи и имовине угрожених пожаром није дозвољено градити или постављати објекте и друге запреке.

Члан 55

Исправност инсталација и уређаја за аутоматско откривање и дојаву пожара, гашење пожара, детекцију експлозивних и запаљивих гасова, инсталација у зонама опасности од експлозије, инсталација за одвођење дима и топлоте, инсталација хидрантске мреже за гашење пожара, као и мобилних уређаја за гашење пожара мора се контролисати на сваких шест месеци од стране овлашћеног правног лица.

Члан 56

Основна обука из области заштите од пожара организује се за све запослене одмах по ступању на рад, а најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад.

Основну обуку и практичну проверу знања запослених за потребе трећих лица обављају правна лица која испуњавају прописане услове и имају овлашћење Министарства за обављање ових послова.

Провера знања запослених врши се једном у три године.

IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57

Одредбе овог Правилника примењују се и тумаче у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим важећим прописима.

Питања која нису регулисана и уређена овим Правилником непосредно ће се решавати применом Закона и других прописа.

Члан 58

Измене и допуне овог Правилника вршиће се по истом поступку по којем је и усвојен.

Члан 59

Овај Правилник ступа на снагу даном потписивања.

Београд, 04.05.2026. године

„ЗАВОД ЗА ПРОУЧАВАЊЕ
КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА“

Послодавац